

376(075.8)
B41

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ȘTEFAN BELECCIU
VITALIE IONAȘCU

PROTECȚIA SPECIALĂ A COPIILOR AFLAȚI ÎN SITUAȚII DE RISC

SUPPORT DE CURS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ACADEMIA „ȘTEFAN CEL MARE” A MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE
AL REPUBLICII MOLDOVA

FACULTATEA DE DREPT
CICLUL II DE STUDII (studii superioare de masterat)

CATEDRA DREPT POLIȚIENESC

Dr. Ștefan BELECCIU

Dr. Vitalie IONAȘCU

PROTECȚIA SPECIALĂ A COPIILOR AFLAȚI ÎN SITUAȚII DE RISC

SUPPORT DE CURS

Editura
Cartea Militară
CHIȘINĂU 2019

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PROJECT NUMBER 573861-EPP-1-2016-1-EE-EPPKA2-CBHE-JP
„EUROPEAN HUMAN RIGHTS LAW FOR UNIVERSITIES OF UKRAINE AND
MOLDOVA” (HRLAW)

THIS PROJECT HAS BEEN FUNDED WITH SUPPORT FROM THE EUROPEAN COMMISSION. THIS COMMUNICATION REFLECTS THE VIEWS ONLY OF THE AUTHOR, AND THE COMMISSION CANNOT BE HELD RESPONSIBLE FOR ANY USE WHICH MAY BE MADE OF THE INFORMATION CONTAINED THEREIN.

Proiectul „Legislația europeană privind drepturile omului pentru universitățile din Ucraina și Moldova” / „European Human Rights Law for Universities of Ukraine and Moldova” (HRLAW). Nr. de referință: 573861-EPP-1-2016-1-EE-EPPKA2-CBHE-JP.

Acest proiect a fost finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Erasmus+. Publicația reflectă numai punctul de vedere al autorului, iar Comisia Europeană nu este răspunzătoare de folosirea în alte scopuri a informațiilor conținute.

Prezentul document este proprietatea intelectuală a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova. Este interzisă multiplicarea și difuzarea acestuia fără acordul instituției.

Aprobat de Consiliul Facultății de Drept a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
proces-verbal nr. 2/3 din 24.09.2018

Redactare:

Gheorghe CHIRIȚĂ

Concepție grafică & design:

Ruslan CONDRAT

Editor:

Ruslan CONDRAT

ISBN 978-9975-3362-2-2

CUPRINS

TEMA NR. 1: ACCEPȚIUNI GENERALE PRIVIND SIGURANȚA ȘI PROTECȚIA COPILULUI.....	4
TEMA NR. 2: PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI ÎN REPUBLICA MOLDOVA....	57
TEMA NR. 3: VULNERABILITĂȚILE COPILULUI, CAUZELE ȘI CONSECINȚELE SITUAȚIILOR DE RISC.....	94
TEMA NR. 4: COMUNICAREA CU COPII ÎN CONTACT CU SISTEMUL DE JUSTIȚIE..	132
TEMA NR. 5: SISTEMUL DE PROTECȚIE ȘI ASISTENȚĂ A COPILULUI DIN REPUBLICA MOLDOVA.....	158
TEMA NR. 6: PARTICULARITĂȚILE INTERVENȚIEI POLIȚIEI LA IDENTIFICAREA, EVALUAREA, REFERIREA, ASISTENȚA ȘI MONITORIZAREA CAZURILOR COPIILOR AFLAȚI ÎN SITUAȚII DE RISC.....	189
TEMA NR. 7: RĂSPUNDEREA JURIDICĂ PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA PROTECȚIA COPIILOR.....	207
TEMA NR. 8: PARTICULARITĂȚI ALE INTERVENȚIEI FAȚĂ DE COPIL ÎN DIFERITE SITUAȚII.....	223
BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ.....	248

TEMA NR. 1:
ACCEPȚIUNI GENERALE PRIVIND SIGURANȚA
ȘI PROTECȚIA COPILULUI

Subiecte:

- 1. Situația copiilor aflați în situații de risc din Republica Moldova.**
- 2. Copilul și dezvoltarea lui în raport cu mediul și cu alți factori.**
- 3. Principii generale de protecție a copilului.**
- 4. Abordări conceptuale privind particularitățile interesului superior al copilului.**

1. Situația copiilor în situații de risc din Republica Moldova.

În Republica Moldova se atestă o situație alarmantă referitoare la copiii aflați în situații de risc. Ținând cont de faptul că în conformitate cu prevederile legale în situații de risc pot fi diferite categorii de copii cărora le sunt încălcate drepturile fundamentale stipulate atât în actele normative naționale, cât și în cele internaționale, vom prezenta succint starea de fapt relevată prin intermediul a diferitor studii selective.

Una dintre categoriile copiilor aflați în situații de risc o constituie „copiii străzii”.

Unele cercetări¹ calitative au evidențiat următoarele con-

¹ Foca L., Copiii în situații de stradă în Republica Moldova, studiu calitativ efectuat de către Terre des hommes cu suportul Direcției Municipale pentru Protecția Drepturilor Copilului din Chișinău, Chișinău, 2018, p. 8. <http://tdh-europe.org/upload/document/7276/Copiii%20in%20situatie%20de%20strada%20RO.pdf> (accesat la data de 13.02.2019)

cluzii cu referire la fenomenul „copiilor străzii”:

1. Pentru mulți copii, primele experiențe cu strada au loc la vârste foarte fragede, la 3 sau 4 ani. Acestea nu sunt cunoscute nici de părinți și nici de profesioniști;

2. Majoritatea copiilor identificați fug permanent din centrele în care sunt plasați și din familii atunci când sunt aduși acasă de reprezentanții serviciilor sociale și/sau de poliție;

3. Abuzul de alcool al părinților este de cele mai multe ori asociat cu violența domestică, violența asupra copilului și lipsa de supraveghere. Acestea reprezintă principalele motive pentru care copiii pleacă de acasă;

4. Copiii au puține informații despre faptul cum pot evita exploatarea prin muncă și situațiile de abuz sexual;

5. Profesioniștii au puține cunoștințe cu privire la specificul copiilor în situații de stradă, fapt care în cazul unora se manifestă prin sentimente de frică sau reticență față de copii.

În această ordine de idei considerăm important de valorificat și constatările poliției privind abandonul din partea copiilor.

Referitor la aspectul abandonului de domiciliu și altor forme de plasament, s-a constatat că pe parcursul perioadei de raport (2018) au fost înregistrate 821 de situații în care 671 (640/an. 2017) de copii au abandonat domiciliul sau altă formă de plasament:

– **585** (475/an. 2017) de cazuri în care copiii au plecat din propria familie;

– **236** (165/an. 2017) de cazuri în care copiii au plecat din instituțiile unde au fost plasați².

² http://politia.md/sites/default/files/delincventa_juvenila_12_luni_2018_sait.pdf (accesat la data de 05.02.2019)